

Základní tematické okruhy k ústní části státní závěrečné zkoušky v magisterském studijním programu Historické vědy, studijní obor Dějiny evropské kultury

Úvod

1. Studium navazujícího magisterského studijního programu Historické vědy, studijní obor Dějiny evropské kultury, se řádně uzavírá státní závěrečnou zkouškou, která se skládá z ústní části a obhajoby diplomové práce. V ústní části má student prokázat znalosti v oblastech:

1. historie (společné pro všechny studenty) a 2. dějiny evropského a světového umění nebo 3. dějiny literatury (oblast 2 nebo 3 je zkoušena podle specializace, kterou si student zvolil). Z každé z těchto dvou oblastí dostane student jednu otázku. Každá otázka je zvlášť hodnocena. Výsledné hodnocení se vytváří z průměru obou známek.

2. Průběh státních závěrečných zkoušek je upraven Studijním a zkušebním řádem UK v Praze a Opatřením děkana č. 5/2008.

3. Státní závěrečná zkouška má prokázat schopnost studenta zvládnout větší objem látky a uvažovat v souvislostech. Níže uvedené tematické okruhy rámcově postihují rozsah zkoušené látky. Nejsou tedy zcela totožné s otázkami zadávanými zkušební komisí. Otázkou může být monografie osobnosti či tematicky zúžená či rozšířená problematika přesahující i jednotlivé epochy. Při zkoušce se vyžadují prokázání orientace v látce a schopnost reakce na podrobnější otázky zkušební komise.

Oproti státní závěrečné zkoušce bakalářského studia jsou vyžadovány hlubší odborné znalosti, zejména problematiky, na kterou se student specializoval během magisterského studia. Dále se hodnotí schopnost vlastního kritického uvažování a důkladná obeznámenost studenta s odbornou literaturou.

4. Níže uvedené tematické okruhy jsou vypracovány akademickými pracovníky pověřenými výukou příslušných oborů. Oni jsou také k dispozici studentům pro případné konzultace a zadání studijní literatury.

I. Historie a pomocné vědy historické

U zkoušky se předpokládá znalost základní faktografie českých a středoevropských dějin, včetně znalostí jejich vzájemného propojování a ovlivňování a schopnost rozpoznat hlavní obecné vývojové tendence jednotlivých dějinných epoch ve srovnání s celoevropským vývojem.

1. Raně středověká střední Evropa a místo střední Evropy v ní; proces a podmínky vzniku středoevropských států.
2. České knížectví v 10. – 13. století; jeho společnost, hospodářství a kultura.
3. 12. – 13. stol. jako zlomová století – středověká agrární revoluce, urbanizace, středověká kolonizace, proměny vzdělání; poslední Přemyslovci, jejich mocenský vzestup, jeho předpoklady a dobové kontexty.
4. Proces christianizace v Evropě a zvláště ve střední Evropě.
5. Krize 14. století, jejich příčiny a důsledky; husitství a jeho průběh. Lucemburská doba v českých dějinách.
6. Věk konfesionalizace, evropská reformace, katolická reforma; jejich průběh, myšlenky a politické souvislosti.
7. Jagellonská střední Evropa a místo českého státu v ní, expanze Osmanské říše.
8. Zámořské objevy a evropská expanze; první koloniální velmoci
9. Stavovský stát a panovnický absolutismus, jejich soupeření, dvě cesty k modernímu státu – zdola či shora?; český stavovský stát 16. století
10. Vývoj českého státu v 17. – 18. století; české stavovské povstání a třicetiletá válka; tereziánské a osvícenské reformy v rakouské monarchii a jejich výsledky a důsledky.
11. Osvícenství a jeho varianty, nástup vědy a techniky jako nástroje porozumění a ovládnutí přírody .
12. Velká francouzská revoluce, napoleonské války.
13. Národní hnutí v Evropě; české národní obrození.
14. Modernizace evropské společnosti, industrializace, revoluce; tvorba české občanské společnosti v l. 1848 – 1914.
15. Imperiální expanze moderní doby, imperiální velmoci, první sv. válka, vznik ČSR, vývoj ČSR v l. 1918 – 1938/39 a jeho mezinárodní souvislosti; světová hospodářská krize.
16. Druhá sv. válka, její příčiny, průběh a důsledky; účast Čechů a Slováků v ní.

17. Bipolární svět, jeho základní charakteristiky; otázka „třetího světa“, dialogy Západ – Východ a Sever – Jih. Československo v rozdělovací se a rozdělené Evropě po r. 1945; Pražské jaro.
18. Evropa 70. – 80. let 20. století, politika uvolnění a nové zosřtení vztahů Západ – Východ; normalizace v ČSSR a pád komunismu v Evropě.
19. Vývoj Evropy po r. 1989/1991, nástup nacionalismů, Československo /ČR a SR po roce 1989, vstup zemí střední a jihovýchodní Evropy do evropských struktur.
20. Globalizace a jiné problémy dneška

II. Dějiny umění

1. Umění antiky
2. Starokřesťanské umění
3. Románské umění v Evropě a českých zemích
4. Gotické umění v Evropě a českých zemích
5. Krásný sloh
6. Pozdní gotika v Čechách a na Moravě
7. Renesanční umění v Itálii a zaalpských zemích
8. Renesance v českých zemích
9. Evropské barokní umění
10. Barokní umění v českých zemích
11. Umění 19. století v Evropě
12. Umění 19. století v Čechách a na Moravě
13. Evropské a české moderní umění 1. polovině 20. století
14. Moderní umění 2. polovině 20. století v Evropě, USA a Československé republice (po roce 1993 v České republice)

III. Literární věda

1. Antické a biblické kořeny evropských literatur.
2. Žánry a specifika středověké literatury.
3. Husitství a literatura.
4. České a evropské kronikářství ve středověku a v období humanismu.
5. Česká literatura v období baroka.

6. Evropská raně novověká literatura.
7. Literatura a folklór.
8. Knihtisk a literatura 15. – 18. století.
9. Žánry a směřování osvícenské literární tvorby.
10. Problémy současného studia a prezentace starší české literatury.
11. České národní obrození a literatura.
12. Počátky moderny v literární tvorbě – realismus, naturalismus, symbolismus.
13. Česká křesťansky orientovaná tvorba – zakladatelské iniciativy (katolická moderna, J. Florian, J. Deml).
14. Proměny evropského románu – Dostojevskij ad.
15. Základní proudy evropské avantgardy 20. století – dada, futurismus, expresionismus ad.
16. Průnik metafyziky do evropské literární tvorby – R. M. Rilke, F. Mauriac, G. Bernanos ad.
17. Vrcholné zjevy evropské prózy – M. Proust, F. Kafka, J. Joyce, G.H. Chesterson ad.
18. Vrcholné zjevy evropské poezie – G. Apollinaire, P. Claudel, Ch. Péguy ad.
19. Poválečné tendence v literární tvorbě – existencialismus, personalismus, socialistický realismus.
20. Sřet literární tvorby 20. století s totalitou.

Povinná literatura

Povinná literatura je shodná s povinnou literaturou zadávanou během studia.

V Praze dne 13. listopadu 2014

ThLic. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.
proděkan pro studium